

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. ultimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

D. De *contrah. emp.* Quare hoc casu potius ipse conductor contra locatorem ager in id, quod sua interest re conductâ frui, non adversus emptorem, aut alium singularem successorem, cum quo non contraxit. Unde cautè fecerit conductor, si pro securitate contractus rem, quam conducit, vel omnia bona locatoris, pignoris sive hypothecæ jure sibi obliget, vel ad longum tempus, id-

est, decem annos, rem conducat: cum enim his casibus jus in re conductâ constituitur, nullâ ratione expelli poterit conductor, propter retentionem, quam habet, *l. 1, §. 1, cum §. 3, D. De superfic. & l. 1, §. fin. cum l. 3, D. Si ager velig. &c. Adde Bart. ad l. 9, C. De locat. & conduct. Covarr. lib. 2, Var. resol. c. 15, & Ant. Gomez de loc. & cond. num. 9.*

In Cap. ultimum.

SUMMARI A.

1. *Emphyteusis quid*
2. *Emphyteuta dominium utile quatenus vendere possit.*
3. *An & donare possit, vel alio titulo transferre?*
4. *Denuntiatione domino non factâ, vel pensione non solutâ intra biennium vel triennium, res cur cadat in commissum.*
5. *Pœna commissi an ipso jure infigatur?*

Hoc Cap. tractat de Emphyteusi Ecclesiastica, duoque potissimum continet: unum, quod emphyteuta jus suum alteri vendere possit, prius tamen denuntiatio pretio ipsi Ecclesiæ, si fortè ipsa idem pretium numerare & emphyteusim in se recipere velit. Alterum est, quod hujusmodi denuntiatione omissa, vel propter canonis dilationem ultra biennium, emphyteuta jure suo cadat.

Cum autem hæc materia ab aliis latissimè pertractata sit, præcipuè à Jalone ad tit. C. De jure emphyt. & Julio Claro lib. 4. Sentent. §. Emphyteusis, dicam tantùm breviter, quæ ad explicationem hujus Cap. nostri pertinent: illud ante omnia præmittens, quod Emphyteusis nihil aliud sit, quam res immobilis sub canone, id est, annua pensione in perpetuum, vel ad certos heredes sive generationes, concessa, §. 4. Inst. De locat. & conduct. l. 1, §. nm. D. Si ager velig. & Novel. 120, cap. 6. §. 1. Nam in emphyteusi pacta sive conventiones in primis spectantur, l. 1, & l. 2, C. De jure emphyt. quemadmodum & in cæteris contractibus, l. 1, §. 6, De Depos. & l. Contractus 23, D. De R. I. Consequitur autem emphyteuta, rem immobilem in emphyteusim recipiendo, utile ejus dominium, directo penes ipsum dominum remanente, l. Possessores 12, C. De fund. patrim. lib. 11.

1. Hoc itaque dominium utile potest emphyteuta vendere, ita tamen, ut pretium sibi ab emptore oblatum prius domino denuntiet: qui si eodem

pretio se nolle renuntiaverit, vel à denuntiationis tempore duo menses effluerint, tunc venditor emphyteuta potest emptori jus suum addicere: idque in utraque emphyteuti tam Ecclesiastica quam seculari constitutum est, per text. huic in pr. & in l. 3, C. De jure Emphyt.

Et licet textus noster dumtaxat meminerit venditionis, idem tamen juris est, si donationis, vel alio titulo emphyteuta jus suum in alium velit transferre, quod aperte constat ex d. l. 3. vers. & ne avaritia, in verbis, vel astimationis loci & ibi Gl. & ex §. 4, Inst. De locat. & conduct. tamen si Franc. Sarmientus lib. 2. Select. Interp. c. 2, contra disputet, existimans solum venditionis contractum permissum esse emphyteuta, non autem donationis, in quo pugnat cum jam allegatis juribus. Itaque in donatione, alioque contractu, quam venditionis, astimatio iuris emphyteutici inicitur, & denuntiat domino; quam & præstare teneatur dominus, si malit in se recipere emphyteusim. Interim tamen, si nolit dominus, sed consentiat, ut alienetur, vel ipse post denuntiationem factam patiatur duos menses elabi, tenebitur novus emphyteuta, in quem emphyteusis translata est, inferre domino quinquagesimam partem pretii constituti sive astimationis, d. vers. & ne avaritia. Et hanc 50. partem vulgò appellamus laudemium. Julius Clar. d. §. Emphyteusis q. 23.

Prædicta autem denuntiatio ad eò necessaria est, ut, si ea omissa, vel etiam facta, sed ante lapsum duorum mensium res alienata fuerit, ipsa in commissum incidat, hoc est, emphyteuta omni suo jure privetur, text. hic in §. un. & in d. l. 3. Idem obrinet, si intra biennium constitutam pensionem, quam canonem vocamus, non solverit, per hunc text. nostr. quod tamen in emphyteusi Ecclesiastica singulare est: nam in seculari triennium observatur, priusquam emphyteuta ob non solum canonem possit expelli, l. 2, C. De

jura

jure emphyt. Utriusque ratio in eo consistit, quòd emphyteuta non denunciando pretium, aut non solvendo canonem, videatur dominum directum contemnere; atque idcirco rectè puniatur in privatione juris sui, *arg. tit. 2. 4. vers. denique lib. 2. Feud.* Ut hinc pulchrè inferant Doctores, quòd, si emphyteuta rem magni valoris pro pensione minima in emphyteusi possidens cesserit prædicto tempore in solutione pensionis, res nihilominus in caduci causam veniat, & pleno jure ad directum dominum revertatur. Jul. Clar. d. 5. *Emphyteusis, q. 8. vers. sed pone, Bald. ad Auth. Fraterea n. 3. C. De sacros. Eccles.*

Atque hæc pœna statim ipso jure infligitur, etiam nullâ præmissâ monitione, cum dies inter-

pellat pro ipso domino, *text. hic & in d. l. 2. C. De jure emphyt.* Addit tamen hic textus noster, nisi ceteri satisfactione postmodum sibi consulere studuissent: cujus hic sensus, quòd post elapsum biennium possit emphyteuta purgare moram suam, statim offerendo canonem nondum solutum; idque in emphyteusi Ecclesiastica constitutissimum est, *per text. nostr.* Non autem idem concedendum est in emphyteusi sæculari, in qua non est admittenda illa purgatio moræ, propterea quòd in ea biennium, sed triennium præstitutum sit, antequam ob non solutum canonem possit emphyteuta expelli; atque sic longius tempus in emphyteusi sæculari loco purgationis moræ statutandum non est.

IN TIT. XIX. DE RERUM PERMUTATIONE.

SUMMARI A.

1. Permutatio quid, & quarum rerum.
2. Res sacra & spirituales quatenus permutari possint.

Inter contractus innominatos principem locum tenet permutatio, quâ una res datur pro alia qualicumque. Nam permutationem non contrahi tantum, cum species pro specie datur, sed & cum species pro genere, vel genus pro genere, vel quantitas pro quantitate, veluti decem modii frumenti pro decem doliis vini, adversus Bartolum obtinuit. Estque species alienationis: unde quemadmodum res Ecclesiasticæ, sive immobiles fiat, sive mobiles, quæ servari possunt, regulariter alienari prohibentur, ita & permutari; saltem non nisi ex justa & legitima causa, debitisque solemnitatibus adhibitis, *c. 1. 2. 3. & 4. h. tit. & dictum est sup. De reb. Eccles. alien. vel non.*

3. Quæ situm fuit de rebus sacris & spiritualibus,

uti sunt beneficia Ecclesiastica, jus patronatus, jus decimarum &c. an aliquo casu permutari possint. Et certum est, promiscuam harum rerum permutationem fieri non posse, sed talem, per quam res sacrae aut spirituales cum aliis rebus sacris aut spiritualibus commutentur, ita ut functionem & conditionem suam retineant, & possessorem tantum mutant, idque ex peculiari Canonum permissione ac præscripto. Ita due Monasteria, quæ singula sibi parochias annexas habeant, possunt eas inter se permutare; licet etiam altera ratione possessionum alteri præponderet, in cuius rei recompensationem potest alteri eo nomine refundi certa pecuniæ quantitas, *s. Ad questiones 6. h. tit.* quia pecunia illa non habet rationem pretii respectus rei spiritualis, id est non numeratur pro re spirituali, scilicet pro Ecclesia, sed pro fructuoribus prædiis sive possessionibus. An verò Clerici beneficia sua inter se permutare possint, & qualiter, vide C. Canif. in Summa lib. 111. tit. xiiii. V. A.

IN TIT. XX. DE FEVDIS.

SUMMARI A.

1. Feudum quid?
2. Feudum quatenus sit beneficium.
3. Feudum etiam pecuniâ acquiri potest.

4. Consistere debet in re immobili, & qua vice rei immobilis est.
5. Cur non in re mobili.
6. Nonne usufructus in descriptione feudi venit dominium utile.

Z 2

7. Hæc.